

A CHARACTER DEVELOPMENT PROGRAM INSPIRED BY THE SEFER CHESHBON HANEFESH

WELCOME TO

IN A WORLD OF WAZE AND OTHER NAVIGATION APPS.

roadmaps seem outdated. Who would carry around a messy, folded, and bewildering picture of lines and colors when there is an easier, more accessible option right on your phone? Roadmaps include a myriad of crisscrossing lines most of which are not relevant for your journey or to get you to your specific destination. They have keys, pictures, and numbers that can be confusing and difficult to decipher. Roadmaps do not predict problems that may arise on the way to your destination. There are no traffic alerts and there are certainly no warnings of police cars that loom ahead. In all likelihood, most of you have probably never even held a roadmap.

The Torah is similar to a roadmap. It is a beautiful and intricate guide that marks points towards a relationship with, and emulation of, Hashem. Along the way, we are supposed to pick up values and integrate them into our lives. Inevitably, we get lost in all of the details and find it difficult to access them as we navigate toward the specific destination we are trying to reach.

Sometimes, we do not even look down at our roadmap. We wander aimlessly along the highways of our lives without paying attention to which way we should be going. We know that there is a destination and that we should be striving to get there, but we become distracted by the sights and the scenes along the way. How many people, if they were stopped in the street, would have answers to questions like: In what way are you working toward self-improvement? How are you trying to emulate Hashem today? Are you focused on taking steps for change? Are you mindful of your destination and how it should permeate every moment of your life?

Indeed, what are the steps to get us closer to Hashem? This may be too broad of a question with too many potential avenues to travel down. This is where Middah comes in. We need to work on one character trait at a time. The Torah teaches us how to do that, but sometimes it is hard to find the compass that will help us embark on the right journey.

Based on the book Cheshbon HaNefesh, we present a systematic approach to character development, a Waze to becoming a better person. We provide a method for thoughtful change and growth that we hope will yield personal and religious success. Each month we will be working on a different middah, with many different touch points to help inculcate the middah into our lives. This will include daily check-ins, weekly challenges, monthly contests, and more. Each participant will receive a journal with which to track their own personal progress. This will serve as your personal navigation app, throughout the month.

Fit for anyone at any stage in life, this program is structured to reinforce the importance and relevance of middos, while remaining a personalized journey of growth.

We all want to be better. Growth is magnified when it takes place as part of a larger community. Join a group in your own neighborhood, or participate in our global endeavor at

NCSY.ORG/MIDDOS. Let's do this together.

For more information about TMI please contact Alexa Szegedi, alexa@ncsy.org, or Josh Fagin, faginj@ncsy.org

ירער אמת SINCERITY - אמת

EMES

MANY OF US MAY RECALL LEAVING A VOICEMAIL.

You call, did not get through to your friend, and instead of texting the person you tried to reach, you leave a voicemail. Many voicemails have a generic message from the absent friend that went something like this: "Hi, I can't come to the phone, but please leave a message and I will call you back when I get a chance. Thanks!"

And although our recorded message was resoundingly clear, it was still far from the truth. When we got a message on our phone, we rarely listened to it right away. And once we did listen to it, we rarely then decided to call back. And when we did decide to call back, we rarely did as soon as we truly could. We recorded such a simple statement, but even that platitude was laden with untruths.

Emes is hard to define. Sometimes the easiest way to define it is to identify what it is not. If it is the day time, and I say it is night, then this is false. But there are more statements that I could make that even though they are not false, they still do not personify emes. Sometimes the things that we say are just איינא, just worthless and meaningless. That too is not how the Torah defines Emes. Emes has two opposites: Sheker, and Shav.

The Torah believes that controlling speech and action is only the beginning to the *middah* of *Emes*. They are indicators of a broader way of life which is sculpted by truth. There are times in our lives when we feel ingenuine, when what we feel on the inside does not match what we show on the outside. We lie to ourselves to make ourselves feel better but most of the time that just leads us to feel worse. The quest for truth is the quest to feel secure in who we are because it is who we are. We can be comfortable enough to try not to fool anyone, even

ourselves. We strive for sincerity and to be who we are supposed to be. We strive to be authentic and real. We strive to emulate Hashem and walk in His ways by being truthful in all senses of the word.

Sometimes we get distracted by things that aren't real and take us away from discovering our truths that Hashem put us in the world for. The only way to achieve authenticity in your heart is to be chasing *Emes* in your life. To find the things that are sincere and true and latch on to them.

That is what we are trying to inculcate in ourselves this month: a quest to find and attach ourselves to truth. There is *Emes* in the world, sometimes buried deep underground where it cannot be seen. But it is waiting to be unearthed by us. It is our job to find it and to chase after it.

TMI: AT A GLANCE

MONTHLY CHALLENGE:

Submit a picture to show how Emes is present in your life this month

Scan QR code to upload.

TISHREI 5783

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESD/
	26 September	27 September 2	28 September
2 October 7	3 October 8	4 October	5 October Yom Kippur
9 October 14	10 October 15 Sukkot	11 October 16 Sukkot	12 October Sukkot Chol Hamoed
16 October Sukkot Hoshana Raba	17 October Shmini Atzeret	18 October Simchat Torah	19 October
23 October Erev Rosh Hashana	24 October 29	25 October 30	WEEK Was I intention today?

EDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SHABBAT
mber 3	29 September 4	30 September 5	1 October Parshat Vayeilech
g 10	6 October	7 October 12	8 October Parshat Ha'azinu
er 17	13 October 18 Sukkot Chol Hamoed	14 October 19 Sukkot Chol Hamoed	15 October 20 Sukkot Chol Hamoed
er 24	20 October 25	21 October 26	22 October Bereishit
	WEEKLY CH	IALLENGES	
VEEK 1	WEEK 2	WEEK 3	WEEK 4
I intentional today?	Was every decision today based on what I thought was right?	Did I tell myself the truth today? Don't lie.	Did I accomplish my personal <i>avodah</i> ?

TISHREI 1 | SEPTEMBER 26 **MONDAY**

 Was my behavior sincere today? Was I intentional today?	Feel free to journa on these lines

You're eating dinner at a friend's house and you don't think the food is particularly good. It's rude not to compliment the host but your compliment would be insincere. What do you

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 1 The Gemara in Shabbos (55a) says:

חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת

The seal of Hashem is truth.

What makes truth such an important midda that it is chosen as the seal of Hashem?

What does it mean for Hashem to have a seal?

TISHREI 2 | SEPTEMBER 27 TUESDAY

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Was I intentional today?

You're about to be late for an exam and can't find a pen. If you show up late, you get an automatic 5 point deduction. You see an abandoned bag next to you full of pens and markers. Would you take a pen from someone else's bag instead of going to find one yourself with permission? Something to consider: What about if all your teachers, rabbeim, parents, and friend were watching you, would you still do it? What's the difference?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 2 The *Gemara* in *Yevamos* (65b) says that one can lie for peace. But why would this be true?

Why does peace allow us to circumvent our value of truth at almost any cost?

TISHREI 3 | SEPTEMBER 28 WEDNESDAY

Was my behavior sincere today?	
○ Was I intentional today?	
,	

You've accepted a really prestigious volunteer position and you are excited for it to be the focus of your college resume. Just weeks before your college applications are due, you are sent a very generous check from the organization. Do you continue to list this specific position as volunteer work? How do you justify your final decision, either way.

DAILY DOSE OF TORAH

Our forefathers are personified by different character traits. Avraham is chesed, Yitzchak is fear (or strength), and Yaakov was known for *Emes*. Yet, when we look at the life of Yaakov, this seems to be a strange choice. He tricked his way into getting the firstborn from Esav. He tricked his father into getting the blessing that Yitzchok wanted to give to Esav. He tricked Lavan into giving Yaakov many more cattle than originally anticipated. Yaakov's name may even mean trickery (See *Bereshis* 27:36). Yaakov seems to be constantly lying or conniving, yet he is associated with truth.

How are we to understand all of this and how is it relevant to our own lives?

TISHREI 4 | SEPTEMBER 29 THURSDAY

○ Was my behavior sincere today?	?	
○ Was I intentional today?		
		_
		_

You're invited to an event thrown by a close family friend. The topic is not totally in line with your personal values but you're worried about making a scene and offending the host. Do you attend? What would be the important considerations to keep in mind?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 4 The Gemara in Shabbos (104b) says:

ומאי טעמא שיקרא אחדא כרעיה קאי, ואמת מלבן לבוניה? קושטא – קאי, שיקרא – לא קאי

Why do [the letters that comprise the word] sheker all stand on one foot, and the ones in Emes [stand on bases that are wide like] bricks? Because the truth stands, and falsehood does not stand.

The actual letters of אמת (truth) all stand on two legs, while the letters of שקר (falsehood) stand on one leg. Sometimes we feel that when we lie, we get ahead. We get a better score on a test, or do better in our work. But the *Gemara* is coming to teach us that that is not something that could possibly last. It will catch up to you. Truth on the other hand, will last forever.

TISHREI 5 | SEPTEMBER 30 FRIDAY

Was my behavior si	ncere today?	
○ Was I intentional to	oday?	
	•	
-		

A few friends offer you an additional \$100 to pick up the groceries and handle the planning for a small hang out. You don't really mind otherwise but would love some cash. Can your actions be bought?

DAILY DOSE OF TORAH

There are 13 Godly characteristics of mercy that we recite many times during the *selichos* in the *Yamim Noraim* and on Yom Kippur. One of those middos is *Emes*. Usually, *Emes* is not a sign for mercy but for judgement and correctness—the opposite of mercy!

How could *Emes* be a trait of mercy?

SHABBOS

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Was I intentional today?

You're borrowing a book from a friend. Your little siblings get a hold of the book and start messing around with it. You notice a random tear or two. Your friend won't care but you decide you'd like to replace the book. You check online and the book is more than double what you expected. You look at the book again and decide that with a little bit of tape, it's totally fine. You give it back without saying a word. Did you do the right thing? Is there even an issue?

DAILY DOSE OF TORAH

When is it permitted to lie?
What about for a job, an application, or a shidduch?

TISHREI 7 | OCTOBER 2 SUNDAY

○ Was my behavior sincere today?	
○ Was I intentional today?	
,	

You're babysitting for a neighbor. They left out tons and snacks and told you to make yourself at home. The master bathroom door was left open and you notice an expensive cosmetic product. It's a big bottle and you figure they wouldn't notice if you used some. Do you try it?

DAILY DOSE OF TORAH

The *Rambam* in *Yesodei HaTorah* Chapter 1 explains that when we say that Hashem is *Emes*, we mean that He is necessary. Without His existence, nothing could exist.

How does this definition and important point of belief stem from the word *Emes* which we usually translate as truth?

TISHREI 8 | OCTOBER 3 MONDAY

Was my behavior sincere today?
Was every decision today based on what I thought was right?

You're cooking for someone with a handful of food restrictions. You've carefully planned out the entire meal to accommodate all of their needs as you're really trying to impress them anyway. You've made it through dessert and while they are cutting into their third piece, you realize there is a very small amount of eggs, which they were clear they cannot eat. They seem totally fine; do you tell them?

They've already eaten three pieces.

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 8 In Nusach Sefard, after we daven Shema in the morning, we say the paragraph of אמת ויציב, that Hashem is truth and firmly grounded. However, when we daven Shema in the night time, we say אמת ואמונה - That Hashem is truth and unchanging (which is what אמונה most likely means here). Why is it that during the day we say אמת ויציב, at night we say אמת ואמונה, but at both we have to mention the fact that אמת ואמונה - that Hashem is Emes?

What does *Emes* have to do with this motifs of day and night?

TISHREI 9 | OCTOBER 4 TUESDAY

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Was every decision today based on what I thought was right?

You're out running some errand for a parent and they ask you to pick up a specific drink flavor while you're out. Once they mention it, you figure you'd like some also. When you get to the store you see there is only one left. Do you take it for yourself and tell your parent they were sold out? They will literally never know.

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 9

דברים ה : יז

וִלְא־ תַעֲנָה בָרֱעֵךְ עֵד שַׁוָא

This commandment, to not bear false witness against your neighbor, is the ninth of the Ten Commandments, the אשרת הדברות. It is interesting that the word that the verse uses to mean שקר, or false, is which usually means useless or purposeless. Why is this word used?

Sometimes lying could be very purposeful even though it is wrong? Why would this be the word used to speak about something false.

TISHREI 10 | OCTOBER 5 WEDNESDAY

Was my behavior sincere today?Was every decision today based on what I thought was right?	

You hear about a big party someone at school is coordinating. You havent been invited but everyone seems to be talking about. Your two closest friends promise they havent been invited also but you know they're saying that to be kind. One of them happens to step away from their phone for a little. You know the passcode and are so curious to know if they have the invite text on their phone. Do you go into their phone to see? What will it accomplish?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 10 There is a fascinating exchange when ברכה wants to steal the ברכה wants from יעקב between יעקב (*Bereshis* 27:19)

ַוּיֹאמֶר יַעֶקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךְּ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם־נָא שְׁבָה וְאָבְלָה מִצֵידִי בַּעַבוּר תִּבַרַכַנִּי נַפְשֵּׁךְ:

Jacob said to his father, "I am Eisav, your first born; I have done as you told me. Pray sit up and eat of my game, that you may give me your innermost blessing.

There are two interesting commentators on this verse:

Rashi says that when the verse says אנכי, it was not really true that Yaakov was lying, but that he was saying אנכי, full stop. Then, Eisav is your firstborn. This is very strange. Obviously that is not what Yaakov was saying? How could we understand Rashi based on the verse of מדבר שקר תרחק, that you should stay far away from lying?

Radak on this verse says that this was actually not a lie because it was done because Yaakov knew that Hashem wanted him to have the firstborn and therefore he was lying as a sign of serving Hashem. Why does that make it not lying?

TISHREI 11 | OCTOBER 6 **THURSDAY**

_	Was my behavior sincere today? Was every decision today based on what I thought was right?

The ball goes out of bounds off of you in the championship basketball game. The referee calls it off the other team. The other team is complaining as the ball is being awarded to you on the sideline. Do you speak up or not?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 11 The *Gemara* in *Sanhedrin* (92a) says:

כל המחליף בדבורו כאילו עובד ע"ז

Anyone who amends the truth in his speech, it is as though he worships idols.

Why is *Chazal* so strong in their condemning of bending the truth? Why is it compared to idol worship?

TISHREI 12 | OCTOBER 7 FRIDAY

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Was every decision today based on what I thought was right?

You are shopping in the city on Sunday and the stores are packed with people. The counters are covered in clothing and everything is really hectic. You are checking out and hand the cashier the sweater you want. You pay and the cashier quickly hands you your bag. You're a few blocks away when you realize the cashier put an extra item of clothing in your bag. What do you do? If the cashier made the mistake, is it now your responsibility?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 12 There are a few verses in תהילים (לד:יג-טו) that speak about the importance and centrality of diligence in speech:

מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב

Who is the man who is eager for life, who desires years of good fortune?

נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה

Guard your tongue from evil, your lips from deceitful speech.

סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו

Stay away from evil and do good. Seek peace and chase after it.

Why is the way to love your days, see good, and desire life to guard your tongue and make sure you do not fib? It seems that the verses are inflating the importance of telling the truth? Many tell the truth but they are not necessarily happy?

TISHREI 13 | OCTOBER 8 **SHABBOS**

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Was every decision today based on what I thought was right?

You're the valedictorian and you have pushed off writing your speech for the last minute. You are looking online for some inspiration and you see a speech that would be perfect. No one will ever know if you take an existing speech. What do you do? What if it was possible someone would recognize your speech? Would you consider not using it?

DAILY DOSE OF TORAH

There is a fascinating Midrash (Bereshis Raba 8:5) that speaks about the role of There is a fascinating Miarash (Dereshis Nature o. the midda of emes in the creation of the world.

אמר רבי סימון, שבעה שבא הקדוש ברוך הוא לבראת את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כתים כתים, וחבורות חבורות, מהם אומרים אל יברא, ומהם אומרים יברא, הדא הוא דכתיב (תהילים פה,יא): חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו. חסד אומר יברא, שהוא גומל חסדים. ואמת אומרי אל יברא, שכלו שקרים. צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות. שלום אומר אל יברא דכוליה קטטה. מה עשה הקדוש ברוך הוא נטל אמת והשליכו לארץ, הדא הוא דכתיב (דניאל ח, יב): ותשלך אמת ארצה, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבון העולמים מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסיה שלך, תעלה אמת מן הארץ, הדא הוא דכתיב (תהילים פה, יב): אמת מארץ תצמח

In a fascinating scene in the Midrash, there is a throwdown of middos. Hashem wanted to know whether he should create man. On one side of the argument were *Emes* and *Shalom* who didn't think Hashem should create man because they would counter? oppose? Those values. On the other side of the argument was Tzedek and Chesed that advocated man should be created because they would uphold these values. Two versus two left Hashem with a choice. So, he threw Emes from Shamayim and put Emes on the ground in the world. Now, with only one midda against creation of man, Hashem was able to create the world.

This entire story is pretty perplexing. What does this *Midrash* mean? What messages are we supposed to learn and what does this tell us about *Emes* and its role in the creation of the world and its role in the world after man was created?

TISHREI 14 | OCTOBER 9 **SUNDAY**

○ Was my behavior sincere today?
Was every decision today based on what I thought was right?

Imagine yourself as a soldier, who is obligated to listen to your commander.
Would you adhere to a command that goes against your personal morals?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 14 The *Gemara* in *Yoma* (72b) speaks about the importance to be a person that is תוכו כברו, where one's insides match the outsides. The *Gemara* in *Brachos* (28a) says that this was so central to being a Torah scholar, that Rabban Gamliel would not let anyone who was not תוכו כברו enter into the study hall to learn Torah.

We all struggle with times when we feel we are fake and lying to the rest of the world, when we are not תובו כברו. How could we take a step in the direction of leading a more truthful life?

TISHREI 15 | OCTOBER 10 MONDAY

○ Was my behavior sincere today?
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.

Is there something you would do for \$1000? What if you knew no one would know? Can your actions be bought?

DAILY DOSE OF TORAH

Why do we refer to the Torah as *Toras Emes*? What about the Torah makes it *Emes*? The Torah teaches us objective truths. Every truth and belief that we have is really our perception of truth, but the Torah is truth because it is the ultimate perspective on what is right and what is wrong. Sometimes these two areas – our own beliefs and truths come at odds with the Torah's truths. These times become incredibly difficult for us to understand and follow the Torah. Perhaps with this understanding and that maybe we do not understand, we could try to understand.

TISHREI 16 | OCTOBER 11 TUESDAY

Was my behavior sincere today?	
Did I tell myself the truth today? Don't lie.	

You get on a public bus without the correct amount of change. A line begins building up and the bus driver signals you to keep moving, so you find a seat to take. You sit down and realize you havent paid. The bus driver will not say anything and there is a second exit on the door. Do you find the money to pay the correct fee?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 16 רמבם opens the *Mishnah Torah*, his magnum opus, speaking about how Hashem is truth. The way he defines אמת is that Hashem is אמת because He is necessary for everything to exist.

How does this relate to the broader definition of truth?

TISHREI 17 | OCTOBER 12 WEDNESDAY

○ Was my behavior sincere today?	
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.	
•	

You're in a particular rush this morning and want to order a coffee. Using your app you pay online to make your morning run smoother. You get to the store to pick it up and it's not there. You see someone else has the exact same order as you. Do you take it? You're in a rush and your coffee will be out in a minute.

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 17 The *Rambam* (*Teshuva Ch.* 10) says that the highest level that one could reach in their לימוד התורה is to learn simply because it is אמת - it is to strive to know truth every day of your life.

Let's try to learn even a little bit today simply because we strive to know nothing but truth.

TISHREI 18 | OCTOBER 13 THURSDAY

○ Was my behavior sincere today?	
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.	
	_
	_

Your best friend is the first in the class to get their license. They're so excited and offer to drive you around. You get in the car with them and they begin texting at the red light. It makes you a little nervous but as soon as the light changes, they put their phone down. After a few minutes your friend pulls out their phone again. You feel a little unsafe but your friend doesn't seem wreckless. What do you do? If you tell someone, none of your friends will hang out with you.

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 18 One of the most important Chassidic works is known as the *Sfas Emes*, which literally means the language of truth. It was written by Rav Yehuda Aryeh Leib Alter, the grandson of the first Gerer Rebbe, the *Chiddushei Harim*.

Why does R' Alter choose to call his *Sefer* this title? Why is Torah called the *Sfas Emes*? How is Torah the language of truth?

TISHREI 19 | OCTOBER 14 FRIDAY

Was my behavior sincere today?	
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.	
,	
	_

You ordered something with two-day shipping and they never arrive. You wait two weeks until you notify the company. They apologize by sending your package out immediately. It arrives and then suddenly, the original package shows up at your door. What do you do?

DAILY DOSE OF TORAH

There are certain characteristics we use to personify our forefathers. So too with some our heroes from *Chazal*. The *gemara* (*Makkos* 24b) says Rav Safra serves as the paradigm of *Emes*. The *Gemara* doesn't elaborate, however Rashi supports the gemara's claim with the following story.

Rav Safra had something to sell and someone came to buy it, but Rav Safra was in the middle of reciting *Shema* so he did not respond to the man who offered to buy it. The man understood his silence to mean Rav Safra was not willing to sell the item at such a low price, so the man continued to offer higher and higher amounts. When Rav Safra finished reciting *Shema*, he offered the object at the original price the man offered.

While this is a nice story and an example of righteousness, what about it best highlights the characteristics of *Emes*?

TISHREI 20 | OCTOBER 15 SHABBOS

○ Was my behavior sincere today?	
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.	

You go to the ATM to take out cash so you can buy pizza during lunch. You only meant to withdraw \$20 but the machine spits out an extra \$100. Do you keep the money or give to the bank teller? What if you promise to give the money to charity?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 20 The *Ramchal* in *Mesillas Yesharim* (Chapter 11) says some incredible things that occur when someone has the *midda* of *emes*. He says that the *Midda* brings the *Geula*, is the basis for the entire world, and stays away death.

What makes *emes* so important and how does it relate to these three things?

TISHREI 21 | OCTOBERR 16 SUNDAY

─ Was my behavior sincere today?	
O Did I tell myself the truth today? Don't lie.	

You are about to board your flight when the flight attendant tells you that the plane is overbooked and you don't have a seat. You are rebooked and compensated \$300. You're pretty happy with the arrangement. Would it be morally incorrect to pretend to be much angrier than you actually are in order to try to get the airline to compensate you even more? What if you got rebooked to first class?

DAILY DOSE OF TORAH

The *Rambam* explains that before the sin of the tree of knowledge, Adam HaRishon only understood the difference between *emes* and *sheker*. But after the sin, his mind was muddled with new thoughts and new ways to understand the world. Now, Adam also thought about good and bad.

What is bad about thinking in terms of good and bad that it takes away from looking at the world through a lens of truth and falsehood? How could we work to try to return more to a state of viewing the world through a lens of truth and falsehood?

TISHREI 22 | OCTOBER 17 MONDAY

\bigcirc $^{\prime}$	Was my behavior sincere today?
\bigcirc I	Oid I accomplish my personal avodah?

Over the weekend you went to a party that you were not supposed to. You notice that several friends posted pictures online that include you. You untag yourself but they are still on social media. Do you ask them to take them down? Should you have gone if you didn't want anyone to see you?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 22 The *Rambam* (*Teshuva* 3:4) explains the reason for why we blow the *Shofar* during the *Yomim Noraim*. He says:

אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה,

Although the *Shofar* on Rosh Hashana is a decree, it contains an allusion. As if the *shofar* is saying:

Wake up you sleepy ones from your sleep and you who slumber, arise. Inspect your deeds, repent, remember your Creator. Those who forget the truth in the vanities of time and throughout the entire year, devote their energies to vanity and emptiness which will not benefit or save: Look to your souls. Improve your ways and your deeds and let every one of you abandon his evil path and thoughts.

What is the truth that is so easily forgotten that the Shofar serves as a wakeup call for?

TISHREI 23 | OCTOBER 18 TUESDAY

Was my behavior sincere today?	
O Did I accomplish my personal avodah?	

You have started at your new job and are excited about your carrer, you also love making money. You show up every day on time and ready to work. You are really busy in the morning but by midday you are bored. You consistently spend the afternoons texting. Your paychecks reflect working for a full day. Does this reflect an honest day's work?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 23 In *Orchos Tzaddikim*, the chapter about truth begins with the following *Gematria*

ועתה יש להודיעך שהקדוש ברוך הוא אלהים אמת: כי תמצא עשרים ואחת פעמים "אהיה" שהוא בגימטריא "אמת", וגם כן "אהיה" בגימטריא עשרים ואחת

And now it is important to make it known to you that the Holy One, Blessed be He, is the God of Truth. For you will find twenty-one times the word EHEYEH which is, by computation of letters, the numerical equivalent of Emet (Truth). And you will also note that EHEYEH (the Name of the Eternal) is by computation of letters, also twenty-one (the numerical value of Emet being 441 or 21 times21)

He says that the numerical value of *Emes* is equivalent to one of the names of God squared

What is the significance of such a phenomenon.

TISHREI 24 | OCTOBER 19 WEDNESDAY

○ Was my behavior sincere today?	
Oid I accomplish my personal avodah?	

Your neighbor asks you to take in their mail while they are on vacation. You're happy to. You also find yourself looking around to see where their mail comes from.

Is there anything wrong with that?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 24 Rabbi Nachman of Breslov comments about the centrality and importance of *Emes*

Know, too, that a man of truth—this is someone who is as impeccable and meticulous in observing the commandments [in private], between himself and his Maker, as he is when observing the mitzvah in the presence of human beings; for this is the aspect of truth, in that everything is one for him, whether he does the mitzvah before God or he does it in the presence of human beings—this man of truth is able to draw all the charities to himself. This is because the aforementioned charity performed by [the wicked] remains far from them and is not with them. For it is charity's nature to draw itself to truth, and since they are far from truth, the charity is far from them. Yet, this man of truth draws all the charities to himself, for charity is drawn only to the truth.

What does Rabbi Nachman mean that when someone is a man of truth, everything is one for him? How does truth serve as the glue that connects everything else together?

TISHREI 25 | OCTOBER 20 THURSDAY

	Was my behavior sincere today?
\Box	Did I accomplish my personal <i>avodah</i> ?
	1 71

Your favorite show is on Netflix and your best friend gives you her family's Netflix password so you can watch the show yourself. You realize how many other shows are offered on Netflix and you begin to use their account a lot. Should you get your own subscription? Why or why not?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 25 If one were to look at the 13 attributes of mercy in Parshas Ki Tisa, one would notice the attribute of Emes. However, when we look at other places in Tanach, we see that there are times that this attribute is left out. For example, in Yonah, Yonah ben Amitai (a name that is a derivation of the word Emes) says that Hashem is (4:2), "...This is why I preemptively ran away to Tarshisha because I knew that you are a God of mercy and compassion, one who is slow to anger and full of kindness who turns His back on the bad." Why does Yonah, this person of Emes, leave out Emes?

For what reasons do you lie? Why do you think that you lie in those situations but feel more comfortable to tell the truth in others?

TISHREI 26 | OCTOBER 21 FRIDAY

Was my behavior sincere today? Did I accomplish my personal <i>avodah</i> ?

Your printer at home has been acting up and is not reliable. You are running out of time to return something you bought online. Can you print it at school? What if you have to pay for each page?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 26 A verse is *Parshas Shoftim* (19:15) says that to establish something as true in court, you need two witnesses. One does not suffice. The verse says:

In secular courts, there is no amount of witnesses that would be required, but for Jewish Courts, two is required. Why is this so?

The *Maharal* explains every person has their own perception and their own way of looking at the world and any given situation. Therefore in order to establish it as an objective truth (יקום דבר'), you need two people to see the same reality. Then, it becomes truth and not just perception. What does this teach us about the definition of אמתר We sometimes doubt ourselves and the way we approach a situation. According to this, what would be a good way to discern whether you are making a good and truthful decision?

TISHREI 27 | OCTOBER 22 SHABBOS

Was my behavior sincere today?	
O Did I accomplish my personal avodah?	
1 /1	

You're excited about your new sweater and put it on immediately. After a few different outfits you realize it's not exactly what you want. The tags are all new and still on. The store only accepts unworn clothes. Do you return the sweater? They don't know it was worn.

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 27 It seems that there is a very close connection between the *midda* of אמת and the day of השנה. We say in *davening* for Rosh Hashanah:

"כי אתה אלקים אמת, ודברך אמת וקים לעד"

For you are the true God and Your word is true and endures forever.

What is the connection between this holy day and specifically the מדה of אמת of אמת?

TISHREI 28 | OCTOBER 23 SUNDAY

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Did I accomplish my personal avodah?

You are a few hours away from completing your required volunteer hours. You and your friends decide to visit an old age home on Sunday. When you arrive the secretary tells you that they are out on a field trip but will be back soon. You wait around in the lobby for two hours before everyone gets back. Can you count those two hours as hours you volunteered?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 28 The story of Shaul being commanded to wipe out *Amalek* (in *Sefer Shmuel* I) is fascinating and speaks to the very core of *Emes*.

Although Shaul did not fulfill the words of Shmuel to wipe out *Amalek*, and because he left over the sheep and King Agag, one would think that Shaul would be embarrassed to face Shmuel when he comes to rebuke him. However, it seems that Shaul does not think that he has done anything wrong. The verse says:

(15:13) וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה לַיִקֹנָק הֲקִימֹתִי אֶת־דְבַר יְקֹנְק:

"When Samuel came to Saul, Saul said to him, "Blessed are you of the Lord! I have fulfilled the Lord's command".

Shaul was living in his own perception of truth. He thought what he did was great, while it was not what Hashem wanted and Shaul was punished. What does this teach us about truth and it's perception in Judaism.

TISHREI 29 | OCTOBER 24 MONDAY

\bigcirc \prime	Was my behavior sincere today?
\bigcirc I	Oid I accomplish my personal <i>avodah</i> ?
	7 1

You wrote a paper for History class that landed you an A+. The paper fits the prompt for your English class as well. Do you use the same paper for two different assignments? What if you knew for a fact the teachers would never know? Does it matter that the work is totally original to you?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 29 Rambam (*Teshuva 3:4*) supports the claim and tells us the *Shofar* is meant to wake us up like an alarm clock and jolt us back into action of looking for truth.

Throughout the Yom Kippur davening, we see the *Middah* of *Emes* come up many times. Why is this true? And why is all Teshuva based on trying to return to the *Emes* of Hashem?

TISHREI 30 | OCTOBER 25 TUESDAY

\bigcirc	Was my behavior sincere today?
\bigcirc	Did I accomplish my personal avodah?

You discovered a shower product that you love using. It smells amazing and is super affordable. You find out that the company is not aligned with your own personal values. Do you continue using this product? What would be the reason for stopping or continuing?

DAILY DOSE OF TORAH

When Yaakov was preparing to fight with Eisav, he did three things to prepare. He sent gifts, he prepared to fight, and he davened. His prayer is one of the most powerful that we have recorded in Tanach. It says

בראשית פרשת וישלח פרק לב פסוק יא

(יא) קַטֹּנְתִי מַכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עֲשֹׁיתָ אֶת־עַבְדֶּךְ כִּי בְמַקְלִי עַבַרְתִּי אֶת־הַיִּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנִי מַחֲנוֹת:

I was made small from all of the kindness and all of the truth that you have done you servant: with my staff alone I crossed the Jordan, and now I have become two camps.

We understand very well why Yaakov has to thank Hashem for the kindnesses, the things that are extra and that he may not deserve. But why does Yaakov have to thank Hashem for the *Emes*? Those are things that he seemingly deserves to have gotten? What was Yaakov saying? How did *Emes* make him small? When we see *Emes* in our lives, specifically when we see the truth of Hashem manifest itself, why should that make us feel small.

ADDITIONAL READINGS

עלי שור חלק ב' שער רביעי מערכה שניה: אמת

?הקדמה מהו אמת

ברצותנו להגיע להגדרה של אמת נתחיל לברר: מהו שקר? והנה העומד באמצע היום ויאמר עכשיו לילה – הוא דבר שהמציאות מכחישה אותו וזהו שקר. לפי זה אם הוא עומד באמצע היום ואומר שעכשיו יום – אין זה שקר. אבל אנחנו מבחיד נים שזוהי אמת בלי משמעות. הנשבע על עץ שהוא עץ ועל אבן שהוא אבן זוהי שבועת שוא (רש"י על הדיבור השלישי ביתרו).השכל הישר מבין כי דבר של שוא והבל אף אם אינו שקר אבל אינו אמת. הרי קביעת עובדות שכל אחד יודע אינה ראויה לתואר "אמת". אי לזאת: מתי ראוי דבר שאדם קובע לתואר "אמת"? הוי אומר: כשיש חידוש בדבר, שאינו פשוט לכל אלא עמוק או רחב יותר, וכמובן שאין המציאות מכחישה אותו. בציור: אם אני אומר: עץ זה גדול היטב מפני שהירבו לה־שקות אותו ונמצא שכך היה, אז המשפט הוא אמת. על כגון זה אמרה תורה העיר הנידחת "ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר" וכו' (ראה, שלישי), ובעובד ע"ז: "והוגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר" כו' (שופטים, ובעובד ע"ז: "והוגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר" כו' (שופטים, ראשון). זאת אומרת: דבר שהיה נעלם ועכשיו הוא נתגלה בודאות – זהו אמת.

עד כאן דברינו על בירור האמת בעובדות שהיו. יותר קשה הוא להגדיר מהו אמת כשהענין אינו בעובדה אלא בדבר רוחני מופשט: שם יש צדדים שונים לכאן ולכאן. שם יכולת להיות דעות מנוגדות ושתיהן אמת. זהו ענין "אלו ואלו דברי אלקים חיים" (עירובין יג, ע"ב וגיטין ו, ע"ב). לדוגמא, הקצות החושן בסימן כ"ח ס"ק ו מביא כמה שיטות בענין שטר, אם דעת המתחייב או חתימת העדים או הנוסח עו־שים את השטר לשטר בר תוקף, וכל השיטות יש להן על מה לסמוך וכולן אמיתיות, ועיין ברש"י כתובות נ"ז ע"א ד"ה הא קמ"ל המבאר הגדרים בזה מתי ניתן לומר או"א דא"ח ומתי לא.

סיכום עד כה: אמת היא הכרה שאין המציאות מכחישה אותה, אבל קביעת עובדות פשוטות אינה ראויה לתואר "אמת". בענינים רוחניים יש מקום לכמה גישות שכולן יכולות להיות אמיתיות. נמצא, כי הרצון להכיר את האמת מביא בהכרח לעומק הענינים.

- נחזור לענין לעניין הנשבע על עץ שהוא עץ ועל אבן שהוא אבן היא שבועת שוא שהוא לוקה עליה. ויש להתבונן עוד: הרי אין כאן שקר, ומהו ענין "לשוא" בזה? להבין זאת עלינו להתבונן במהות השבועה, על זה כתב הראב"ע בדיבור "לא תשא" ביתרו:

והנה טעם לזכור השם, כי כאשר הוא השם אמת, כן יהיה דברו אמת. והנה אם לא יקיים דברו כאילו מכחיש את השם. ומנהג אנשי מצרים עד היום, אם ישבע אדם בראש המלך ולא יקיים את דברו הוא בן מות. ואלו נתן כופר משקלו זהב לא יחיה, בעבור כי הוא בוזה את המלך בפרהסיא. א"כ למלך בשר ודם, כמה אלף אלפי פעמים חייב אדם להשמר שלא תכשילהו לשונו לתת את פיו לחטיא את בשרו לזכרו לשוא.

כוונת הראב"ע היא: הבורא ית' הוא אמת מוחלט. כאשר האדם רוצה לאמת איזה דבר, הוא מיחס אותו אל הקב"ה לומר: מה הוא ית' אמת מוחלט, כך הדבר הזה הוא אמת מוחלט. ממילא אין לך חילול השם גדול מזה שהוא נשבע בה' על שקר. ולא רק הנשבע על שקר, אלא גם כשהוא מתיחס אל השם הנכבד כדי לאמת דבר פשוט כמו האומר על עץ שהוא עץ – גם הוא מחלל את השם הנכבד והנורא. הרי אמת מוחלט הוא רק הבורא ית', וכל המציאות חוץ ממנו ית' היא רק אמת יחסית, כלומר: כל ענין בעולם הוא אמת במידה שניתן ליחסו אל הבורא באיזה אופן שיהיה.

הוא אשר כתב הרמב"ם בתחילת יסוה"ת:

יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת המצאו.

ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי אין דבר אחר יכול להמצאות.

ואם יעלה על הדעת שאין כל הנמצאים מלבדו מצויים הוא לבדו יהיה מצוי, ולא יבטל הוא לבטולם, שכל הנמצאים צריכין לו והוא ברוך הוא אינו צריך להם ולא לאחד מהם, לפיכך אין אמתתו כאמתת אחד מהם.

הוא שהנביא אומר וה' אלהים אמת, הוא לבדו האמת ואין לאחר אמת כאמתתו, והוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו.

כאן מבאר הרמב"ם את היסוד הגדול שהקב"ה הוא אמת מוחלט, היינו שאינו תלוי בדבר חוץ ממנו, וכל אמת שבעולם הוא רק אמת יחסית, כלומר עד כמה שניתן למצוא יחס בין הדבר ובין הבורא. עדיין צריך להבין בענין השבועה: איך יכולים לאמת ענין מסופק בזה שמתיחסים אל אמיתת השי"ת שהוא מובדל ומופרש מכל מושג אנושי? הוי אומר: אמיתת הבורא שמיתיחסים אליו הוא שהוא ית' קיים לעולם ולעולמי עולמים: ואומר הנשבע: כשם שהוא ית' קיים לעולם, כך מה שהוא לעולם ולאמת בזה הוא קיים. בזה עמדנו על גדר האמת שחז"ל אמרו עליו:

שי"ן - שקר, תי"ו - אמת. מאי טעמא שקר מקרבן מיליה, אמת מרחקא מיליה?

שיקרא - שכיח, קושטא - לא שכיח, ומאי טעמא שיקרא אחדא כרעיה קאי, ואמת מלבן לבוניה? - קושטא - קאי, שיקרא - לא קאי.

רש"י: מקרבן מיליה - אותיות קרובות, שלשתן קרובות כסדרן של אלפא ביתא. אמת מרחקן מיליה - זו בתחילת אל"ף בי"ת, וזו באמצע, וזו בסוף. אחד כרעא - כל אות ואות שבו עומדת על רגל אחד. אמת מלבן לבוני - מושכבין תחתיה אותיותיה כמין לבינה, דאל"ף הרי יש לה שתי רגלים ומושבה טוב, ורגל השני רחב. (שבת ק"ד, א)

שתי הבחנות ישנן כאן באמת ושקר: הראשונה היא שהאמת הוא בר קיימא שאינו מתבטל לעולם משא"כ השקר, והשניה שהאמת מוצק וקיים בכח עצמו ואינו זקוק לדבר אחר שיחזיק אותו משא"כ השקר. ונבאר:

האמת קיים. דורות רבים יכולים להתמרד נגדו, להלחם בו ולדכאו. אבל אין כח בעולם שיכול לבטלו, בסוף חוזרים ומכירים אותו. שקר עלול לשלוט זמן רב בעולם, אבל סופו הוא להתבטל. דוק ותמצא כי כל השקרים שבעולם במשך הזמן מפריכים את עצמם והיו כלא היו, במקומם באים שקרים אחרים וגם הם שולטים זמן מוגבל עד שגם עליהם עובר כלח. סוד הענין מגלים חז"ל במקום אחר בשבת נ"ה, ע"א:

דאמר רבי חנינא: חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. רש"י:אמצעית לאותיות, וראשון ואחרון, על שם אני ראשון ואני אחרון ואני הוא.

מכל מדותיו של הקב"ה רק האמת הוא חותמו חותם שמים לקיום דבר לומר שהכל שריר וקיים. זאת היא מידת אמיתתו ית' שכמו שהוא היה הראשון בטרם כל יציר נברא, כך הוא האחרון לכל השית אלפין שנין שכל בני נשר יקראו בשמו להפנות אליו כל רשעי ארץ, אנו המאמינים באמיתתו ית' יודעים כי גם באמצע התהליך מראשית הבריאה עד סוף הגאולה "מבלעדיו אין אלקים". והנה כל אמת שבעולם נעוץ באמיתתו ית', לכן "אמת מחרקן מיליה". השקר הוא היפך אמיתתו ית' ואין לו אחיזה בהקב"ה, לכן רק "מקרבן מיליה".

ההבחנה השניה היא "קושטא קאי, שקרא קאי", ולומדים זאת מצורת האותיות.
אותיות ש-ק-ר יש להן רק רק רגל אחת דקה ואין להן אחיזה מצד עצמן. הוא אשר
אמרו חז"ל "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו אין מתקיים בסופו"
(הובא ברש"י שלח, שני). ושוב דוק ותמצא כל רשעי עולם מפארים שיטתם
בשמות יפים כמו צדק, חרות, אהבה וכדומה, ובשמם מבצעים כל מעשי אכזריות,
רציחות וגזל. האמת אינו זקוק לתמיכה מבחוץ, לא בחיל ולא בכח. אנשי אמת
אמרו "אל תרבו תדברו גבהה גבהה" כו' (שמואל א ב, ג), או "לא הלכתי בגדולות
ובנפלאות ממני" (תהילים קלא, א). כי אפילו דיבורים במלים גבוהות ומפוצצות
זרים לאמת. לכן "שקרא שכיח, קושטא לא שכיח", כי ההמון רץ אחרי המלים
הגבוהות ואחרי הקישוט החיצוני, מעטים אנשי אמת החודרים לעומק הדברים

ורואים את הריקנות בשקר ואת המילוי באמת. אולם, כאמור בסוף השקר מפריך את עצמו, כי לאט לאט מתגלה פרצופו האמיתי קבל כל העולם עד שזונחים אותו ופונים לו טורף.

סיכום: כל אמת מתיחס באיזה אופן אל הקב"ה שהוא האמת המוחלט, האמת יכול להתיחס אל רצונו, אל מידותיו או אל תורתו. הקב"ה קיים לעד ולעולמי עולמים, הכל תלוי בו והוא אינו תלוי בדבת כך כל אמת קיים לעולם ואינו זקוק לתמיכה מאיזה כח חוץ ממנו.

כל השתדלות להכיר אמת מובילה לעומק הדברים. לקבוע מציאות פשוטה הנראית לעיניים הוא אינו בגדר אמת אף שאינו שקר. כל הכרת אמת הוא גילוי ענין נעלם, ובלי צלילה למעמקים אין אפשרות לגילוי כזה. על זה כתב אדמו"ר זי"ע בצוואתו:

"מי ששכלו צח מצוחצח בלי מסך המבדיל רק הוא יכול להכיר את הקב"ה ולהללו ולשבחו, והדבר פשוט שרק הנשמה בעיונה ובזכותה ובקדושתה רק היא תוכל להכיר את הקב"ה באופן שיוכל להקרא בשם הכרה, ובלי עיון זך איך יכיר להקב"ה?

כמו"כ עד"ז ניתן לעם ישראל התורה הק' שעל ידה יכיר להקב"ה ביתר עז ולה־ תדבק בדרכיו. אכן אם לא ישכיל לירד בהרחבת הדברים בעיון רב ובעומקם של דברים , איך יכיר להקב"ה, שהוא נקרא טמיר ונעלם, טמירין דטמירין, ואם שכלו אינו זך בגדר דק מן הדק, איך ובמה יכיר אותו?" (דעת חכמה ומוסר ח"ג עמ' רע"ט).

הכרת האמת היא מהעובדות הקשות שבמקדש...

עלי שור חלק ב' שער רביעי מערכה שניה: אמת

פרק תשיעי – אמת ותשובה

נתבאר לנו, כי המשא ומתן של כל השית אלפין שנין מאדה"ר עד הגאולה האחרונה מרוכז על נקודה אחת, והיא: נתגלות האמת. בגאולה האחרונה יתגלה האמת בגילוי גמור, עד כדי ביטול מוחלט של שקר ורע. ענין אחד עדיין צריך ביאור בכל המהלך הזה, והוא: כיצד יזכו הדורות להתגלות זו, הלא החטא מתגבר, הרע שולט, והדורות הולכים ומתקלקלים, ואיו ויתור בדיו! זוהי שאלה גדולה, ועליה נעמוד בע"ה בפרק הולכים ומתקלקלים, ואיו ויתור בדיו! זוהי שאלה גדולה.

וה.

חז"ל נתנו את דעתם על שאלה זו. הר"ן בסוף ר"ה מביא דברי אגדה ביאור נוסח הברכה האמצעית של תפילה ר"ה "וטהר לבנו לעבדך באמת כי אתה אלקים אמת ודברך אמת וקיים לעד", וז"ל:

ודברך אמת וקים לעד - פירושו למדנו מדברי אגדה וכך היא: לעולם ה' דברך נצב בשמים - קיים דברך, כשם שהתקנת עם אדם, כשם שדנת אותו ברחמים, כך אתה תרחם הדורות הבאים אחריו לעולם. לא כך גזרת על אדם כי ביום אכלך ממנו מות תמות - אמר להם ושמא פרשתי יום שיש לך? יום משלי אמרתי היום: אני נותן לו תשע מאות ושלשים שנה ומניח לתולדותיו שבעים שנה. לפיכך אמר דוד רבון העולמים אילמלא שדנת אדם הראשון בשעה שאכל מן האילן לא חיה אפילו שעה אחת והתקנת עמו ברחמים כך התקנת עמי שאתה דן את בניו ברחמים:

אגדה זו נמצאת בפסיקתא רבתי פ"מ בד"ה כך פתח ר' תנחומא, עיי"ש. הננו לומדים מכאן, כי גם בעת הדין דן הקב"ה את אדה"ר ברחמים, ובזה ניתן לאדה"ר להאריך ימים ולהקים דורות. אך עדיין לא ברור כיצד יתפרש לפי זה נוסח, "ודברך אמת וקיים לעד". בזה עלינו להעמיק עוד במדרש תנחומא שמות סי' יח:

א"ל ר פפוס לר"ע ומהו והוא באחד ומי ישיבנו? א"ל...כשם שנושאין ונותנין בהלכה למטן כך נושאין ונותנין בהלכה למעלן והכל במשפט, שנא' אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת (שם /דניאל/ י), והקב"ה נושא ונותן במשפט ואומר היאך יצא משפט פלוני והם אומרים כך וכך יצא, והקב"ה מסכים עמהן. ממי את למד ממיכה: ראה מה כתיב ויאמר מיכיהו לכן שמעו דבר ה', ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו (מלכים א כב), וכי ש שמאל למעלן? אלא אלו מימינים מטין לכף זכות, ואלו משמאילים מטין לכף חובה. ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפול ברמות גלעד ויאמר זה בכה וזה בכה - ללמדך שהכל במשפט שנושאין ונותנין בדין והקב"ה נושא ונותן עמהן, ומה הוא והוא באחד ומי ישיבנו? שמשנגמר הדין הקדוש ברוך הוא נכנס למקום שאין להם רשות ליכנס וחותם את הדין שנאמר והוא באחד ומי ישיבנו והוא יודע שאין להם רשות ליכנס וחותם את הדין שנאמר והוא באחד ומי ישיבנו והוא יודע דעת כל בריותיו ואין מי שישיב על דבריו,

הרי כאשר הבית דין של מעלה דן את האדם, הקב"ה נושא ונותן עם הבית דין כאחד מהם, והוא שואל והם משיבים וכך נפסק הדין, והכל משפט. אך, לחתימת הדין הקב"ה נכנס למקום שאין לאף אחד רשות להכנס לשם, ושם הוא חותם את הדין, ועל זה נאמר "והוא באחד ומי ישיבנו". והנה ר"ע סתם ולא פירש מהו ענין מקום זה שבו הקב"ה חותם את הדין, ונפשנו איותה לדעת מה ענינו. והנה חז"ל במקום אחר בדברם על אותו פסוק מגלים לנו את סודו. בדבר"ר פ"א י' אמרו:

כך שנו רבותינו אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד שנא' (איוב כג) והוא באחד ומי ישיבנו, ומהו והוא באחד? אמר ריש לקיש שהקב"ה דן וחותם לעצמו, א"ר ראובן ומהו חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. ולמה אמת? אמת יש בו שלש אותיות אל"ף ראשון של אותיות, מ"ם אמצעית, תי"ו סופן, לומר (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים,

כאן גילו סוד המקום שבו הקב"ה חותם את הדין, והוא – אמת. ענין האמת בכאן הוא "אני ראשון ואני אחרון" כו', ובמידה זו הוא ית' חותם – היא מידת קיום העולם. הרי כך מבארים פ', "והוא אחד ומי ישיבנו", שהוא דן וחותם בחותם האמת שלו, והיינו שחתימת הדין הוא במידת "אני ראשון ואני אחרון", שאחרי מיצוי הדיו ישנו עוד חשבון של קיום העולם. לחשבון זה אין רשות לבית דין של מעלה להכנס כי הוא שייך להקב"ה לבדו, וכמ"ש, "ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול, אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט" (ישעיה מו, ד). זוהי ההנהגה שנאמר עליה שהוא ית' "חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח" (ש"ב יד, יד).

נמצינו למדים מזה כי מידת אמיתו של הקב"ה היא רצונו ית' בקיום העולם, והוא חותמו שבו הוא חותם על דינו של אדם. זהו ביאור נוסח הברכה "כי אתה אלקים אמת ודברך אמת וקיים לעד"!

מי שלא זכה בדין בגלל עוונותיו כי רבו, ובכ"ז הוא נחתם לחיים מצד רצונו ית' בקיום העולם – סו"ס מה יהיה ברוב עוונותיו? הלא "חטא" הוא מציאות חזקה המקטרגת על האדם בלי הרף!!

והנה כאשר הגענו לכך כי מידת האמת של הקב"ה היא מידת רצונו בקיום העולם אשר "נפשו איותה ויעש", נבין מעתה כי מידתו זו נעוצה בריאה גדולה חדשה – הוא אשר אמרו בר"ה יז, ע"ב:

ה' ה' - אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה ה' - אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה.

רש"י: מדת רחמים, אני מרחם קודם שיחטא, ואני מרחם אחר שיחטא, אם ישוב.

שם הוי' הוא הוא שמו ית' המחדש ומהווה את הכל. הרי בשם הוי' הראשון ברא הקב"ה את העולם ומלואו – כל הבריאה האדירה הזאת. והנה אחר החטא חידש וברא הקב"ה עוד בריאה חדשה, לא פחות אדירה – זוהי בריאה הנותנת קיום לאדם אחר שחטא! זוהי הבריאה אשר בה הוא ית' חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, ומהחדושים העקריים שבה היא התשובה.

הרי תשובה היא בריאה – עולם חדש ממש. ממילא נבין כי אין היא ענין לעסוק בה כמה ימים ובזה משיגים אותה. נגיע נא בעצמנו: ילד שנולד – כמה שנים הוא צריך

כדי לגדול עד שיגיע למלוא קומתו, בדיוק כך גם התשובה היא לידה מחדש, ועידן עדנים יקח לאדם עד שיגיע למלא-קומתא בתשובה! והקונה עולמו בשעה אחת של תשובה, כר' אלעזר בן דורדיא (ע"ז י"ז ע"א), צריך לקפל בתוך שעה זו חיים שלי־מים מלידה בתשובה עד מיתה! הן בריאה נוראה היא, עולם התשובה! וכל בריאה האדירה הזאת נעוצה במידתו ית' שהוא רוצה בקיום העולם. בשליחות זאת נשלח יחזקאל נהביא אל דורו שהיה קרוב ליאוש אחרי החורבן, ונבואתו צריכה לדורות:

אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אָנִיוֹ נְאָםוּ אֲדֹנִי יְקֹוִק אִם־אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם־בְּשׁוּב רְשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בִּית יִשְׂרָאֵל: (ל"ג, יא)

(י"ח, כ"ג) אֶחְפּׂץ אֶחְפּׂץ מוֹת רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנְי יְקֹוְק הֲלוֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכִיו וְחָיֶה:

כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאָם אֲדֹנָי יְקֹוְק וְהָשִׁיבוּ וְחְיְוּ (י"ח, ל"ב)

התשובה היא עמוד גדול העולם המחודש אחרי החטא, אבל ישנן עוד מידות ממידותיו ת' הפועלות בו: "ישוב ירחמנו, יכבוש עוונותינו" (מיכה ז, יט), או "נושא עון ופשע" (כי תשא, חמישי). הרמ"ק בתומר דבורה מסביר את האוזן מה שהיא יכולה לשמוע בזה, כי בודאי ענינים אלה הם סתרי תורה. אך הנה בכל הפרק הזה נגענו בפנימיות ענין האמת. אין לנו עסק בנסתרות, אלא שלא יכולנו לצאת ממערכה עמוקה זאת בלי לרמז על המעמקים הגנוזים במידת האמת של הקב"ה. במעמקים אלה גנוזה גם הגאולה ממצב הרע המתגבר וקלקול הדורות – במהרה בימינו.

REFLECTION

_
_
_

-	

-	

—
_
_
_

_

_		
		_
		_

